

Demokratitorg HT2011

Redaktionell sammanställning baserad på sekreterarnas anteckningar från samtliga Demokratitorg hösten 2011

Demokratitorg är en metod som ger förutsättningar för möten och en god dialog mellan beslutsfattare och unga i regionen. Metoden utgör en plattform där unga får formulera sina åsikter och lyfta dessa direkt till beslutsfattare. Politikerna i sin tur får pröva sina tankar och idéer mot en viktig målgrupp, samt lyssna av hur unga människor tänker kring regionen och dess verksamhetsområden.

Ett Demokratitorg består av fem stationer. En station bemannas av minst en politiker och ett av följande ämnen diskuteras på varje station: Det goda livet och regionens framtid, kultur, vård och hälsa, kollektivtrafiken, klimat och miljö. Alla teman har de ungas perspektiv som utgångspunkt.

Diskussionerna dokumenteras av sekreterare. Det här materialet är en redaktionell bearbetning av de diskussioner som fördes hösten 2011 på sex skolor. Sammanställningen lyfter fram elevernas åsikter. Dessa kan beröra både regionala frågor och frågor som inte är direkt kopplade till regionalt beslutsfattande. Citat från eleverna som speglar åsikter eller för fram direkta förslag finns med.

Diskussionernas karaktär och fokus skiljer sig mycket åt beroende på skola. För att kunna överblicka diskussionerna efter intresseområde har stationernas teman blivit rubriker i det här materialet. Varje tema inleds med en kort inledande text om vilka generella diskussioner som engagerat de unga. Under de flesta rubrikerna ämnesområdena (det goda livet och regionens framtid, kultur, kollektivtrafiken) sammanfattas därefter varje skola separat. På stationerna klimat och miljö samt vård och hälsa är diskussionerna dock så likartade oavsett skola att en uppdelning inte gjorts.

Det här materialet används med fördel som underlag för vidare diskussioner av deltagande skolor och politiker.

– Ungdomsmottagningarna borde vara i framkant med teknik och tillgänglighet eftersom det bara är ungdomar som söker sig dit.

/Elev på De la Gardiegymnasiet

– Jag tycker att man ska låta ungdomar vara med i projekt. Framför allt när det handlar om saker man gör för ungdomar. Man ökar förtroendet för politiker genom att låta oss vara med i planeringen.

/Elev på Globala gymnasiet

– Det kan vara svårt att veta var man står när det gäller partier, men enklare att tycka till och arbeta med specifika frågor.

/Elev på Donnergymnasiet

– Man vill liksom ut och träffa folk. Inte bara dem som man alltid umgås med. Det blir så himla lite att ta del av. Det är väl en sak som jag vill ha... mer event. Mer kultur och arrangemang för ungdomar.

/Elev på Mimers hus

– Det är trångt på bussarna som man åker till skolan med. Många tvingas stå.

/Elev på Katedralskolan

– ... om fattiga, rika och arbetslösa blandas med de som arbetar så att alla kan bo i samma område... Förhoppningsvis kommer rasismen och klyftorna att försvinna.

/Elev på Angeredsgymnasiet

Angeredsgymnasiet, Angered

Angeredsgymnasiet ligger i norra Göteborg, i Angereds centrum. Angeredsgymnasiet arbetar mycket med problembaserat lärande (PBL) och är en av få miljödiplomerade gymnasieskolor i göteborgsområdet. Eleverna på Angeredsgymnasiet kan välja att ägna skoltid åt sina egna ”passioner” inom områdena idrott, mode, scen, management och media. På Demokratitorget deltog elever från samhällsvetenskapsprogrammet årskurs 2.

Mimers hus, Kungälv

Gymnasiet har tretton gymnasieprogram med totalt cirka 2000 elever. 2011 fick Mimers hus för andra gången Skolverkets utmärkelse ”Skola för hållbar utveckling”. På Demokratitorget deltog elever från samhällsprogrammet årskurs 2 och 3. Mimers hus samhällsprogram har tre inriktningar: samhällsvetenskaplig inriktning, beteendevetenskaplig inriktning och inriktningen för medier, information och kommunikation.

Katedralskolan, Skara

Katedralskolan i Skara är en av Sveriges äldsta gymnasieskolor. I dag samarbetar Katedralskolan med flera utländska vänorter vilket gör att gymnasieskolan satsar på utbytesprojekt och studieresor. Många av Katedralskolans elever pendlar från Skaras omkringliggande orter. På Demokratitorget deltog elever från el- och energiprogrammet och barn- och fritidsprogrammet.

De la Gardiegymnasiet, Lidköping

De la Gardiegymnasiet är Skaraborgs största gymnasieskola. En dator per elev gäller på alla skolans program och som motto har skolan ”lärande genom delaktighet, laganda, glädje”. På Demokratitorget deltog elever från samhällsvetenskapsprogrammet årskurs 2.

Globala gymnasiet, Göteborg

Globala gymnasiet är en del av Burgårdens Utbildningscentrum. På programmen arbetar man ofta ämnesövergripande och fokuserar mycket på globaliseringsfrågor och hållbar utveckling, samt samband mellan naturvetenskap och politisk och social utveckling. På Demokratitorget deltog elever

från samhällsvetenskapsprogrammet årskurs 1 och 3, samt elever från naturvetenskapsprogrammet årskurs 3.

Donnergymnasiet, Göteborg

Donnergymnasiet ligger vid Eriksberg på Norra Älvstranden i Göteborg. 2011 var Donnergymnasiet en av de skolor i Göteborgsregionen som hade högst antagningspoäng. På Demokratitorget deltog elever från ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet årskurs 1.

Det goda livet och regionens framtid

Elever och politiker diskuterade vad det är som avgör att man väljer att bo kvar på en ort eller i regionen. Vilka behov ser de unga? Vilka krav ställer de på sin omgivning och på regionen?

Många elever har sagt att för dem så omfamnar frågan om Det goda livet alla de övriga frågorna på Demokratitorget: kultur, miljö, kollektivtrafik och vård.

Angeredsgymnasiet – Det goda livet

De flesta vill studera vidare efter gymnasiet. Men det finns samtidigt en oro för att inte komma in på utbildningar, och om man väl kommer in, en oro över att inte få jobb efter examen. Ett par elever lyfter fram att det borde finnas en polishögskola i Göteborg. Det blev även diskussion om läkarutbildningen.

”Varför är det så svårt att komma in trots att Sverige behöver läkare? Då väljer ju elever att studera utomlands och vi förlorar personer som hade behövts i vården.”

Det fanns också osäkerhet när det gäller boende. Att få lägenhet uppfattades som något svårt.

”Det måste finnas billigare bostäder för unga!”

Tristess och segregation lyfts också fram som problem.

”Göteborg är tråkigt, allt händer på några få platser”

”Det borde kosta mindre att ha roligt, framför allt för ungdomar som inte har mycket egna pengar.”

”Locka folk utomlands att flytta hit och gör Göteborg till en turiststad. Om man är van vid att se turister här så ser man saker på ett annat sätt. Blandas fattiga, rika, arbetslösa med de som arbetar

så att alla kan bo i samma område. Förhoppningsvis kommer rasismen och klyftorna att försvinna”.

”I Lövgärdet där vi bor så finns det inget roligt, bara bostäder. Man måste åka långt in till stan.”

Mimers hus – Det goda livet

I Kungälv är det många elever som talar om att deras ålder är begränsande. De som är 16-17 år gamla är i en ”mellanålder”, de är för unga för krogen och känner sig för gamla för fritidsgårdarna.

”Jag skulle vilja ha ett ställe att vara på, som ett större modernt café där det spelas musik och finns spel, pingis och lokala band. Här spelar estelinjen lunchkonserter i caféet men dit går man inte”.

De tar också upp att de saknar ett forum där de kan föra fram åsikter om samhället.

”För ungdomar behöver det vara på internet. Och äldre personer kanske skulle behöva ett Demokratitorg”

Skäl för att flytta till annan ort är främst att man vill att det ska hända mer. De säger att det upplevs som ett sämre alternativ att pendla in till Göteborg med buss, än att flytta dit. Däremot är det tryggt att bo i Kungälv.

”Det känns lite tryggare i Kungälv för man har ett slags hem här, det är inte lika mycket folk. I Göteborg vill ingen gå ensam och föräldrarna är oroliga.”

Katedralskolan – Det goda livet

På mindre orter, som i det här fallet Skara, lyfter de elever som eventuellt vill flytta efter gymnasiet fram tristessen som den enskilt största orsaken.

”Själva staden är tråkig, det händer inte så mycket. Om det är en större stad händer det mycket och man kan gå ut.”

En del elever lyfte också fram skäl för att stanna kvar, alternativt att flytta tillbaka senare i livet. Tryggheten i att bo på en liten ort var det huvudsakliga skälet. Men det finns otrygghet också: bland annat säger flera elever att det är vanligt med alkohol och droger och att det är lätt att få tag på det.

De la Gardiegymnasiet – Det goda livet

Även eleverna på De la Gardiegymnasiet i Lidköping

säger att det känns tryggt att bo på en liten ort. Men de talar också om att de önskar att det fanns fler aktiviteter att ta del av. Viktigt för att vilja stanna kvar på en ort säger de är: att det finns ett varierat utbud av motionsmöjligheter och chans att utöva idrotter, att det finns bibliotek, fler affärer än i Lidköping, god tillgång på vård och förebyggande vård, samt fler kulturarrangemang.

”Man vill liksom ut och träffa folk. Inte bara dem som man alltid umgås med. Det blir så himla lite att ta del av. Det är väl en sak som jag vill ha... mer event. Mer kultur och arrangemang för ungdomar.”

Globala gymnasiet – Det goda livet

På Demokratitorget på Globala gymnasiet i Göteborg diskuterar eleverna hur de ser på Göteborg som studentstad och möjligheterna att stanna och arbeta, kontra att flytta någon annanstans i Sverige, alternativt till utlandet.

”Det lockar mer att plugga på andra ställen än i Göteborg. Det är svårt att få tag i studentboende här. Det är nog svårt för andra att flytta hit.”

”Det tar evigheter att få bostad och jobb. Många ungdomar har inte glöden.”

”Kan det inte bli möjligt med alternativa bostäder? T.ex. i gamla industrilokaler, containrar, på båtar som i London. Då utvecklas nya communities som är fräcka.”

Någon sa att det behövs fler satsningar liknande de på feriejobb för unga. Det handlar alltså om att skapa arbetslivskontakter för de unga som inte har några.

Donnergymnasiet - Det goda livet

På Donnergymnasiet diskuterades bland annat varför det finns så få kanaler till att göra sin röst hörd politiskt. Flera elever sade att de inte är redo att gå med i ett parti men att de gärna skulle vilja vara med och påverka på andra sätt.

”Det kan vara svårt att veta var man står när det gäller partier, men enklare att tycka till och arbeta med specifika frågor.”

Bostadsmöjligheter var en annan diskussion.

”Måste det byggas så hög standard i studentboenden? Många är inte anpassade efter ungas behov och möjligheter”.

En viktig fråga som kom upp under diskussionen om

Det goda livet var att kollektivtrafiken måste fungera.

”Om man vill att unga stannat i Gbg, varför vill man då införa en trängselskatt när inte ens kollektivtrafiken fungerar nu?”

Mer om det under rubriken Kollektivtrafik.

Kultur

Gemensamt för diskussionerna på kulturstationerna är att de visar på skilda uppfattningar om vad som är kultur. Det blev samtal om kulturbegreppet och vad som riktar sig till vem, och vem som kommer ta del av vad.

På kulturstationen i Demokratitorgen blev det också ofta önskemål om saker som borde finnas men inte finns (stadsfestivaler, fritidsgårdar, utomhusbio, idrottsanläggningar o.s.v.). Nästan alltid förklarar deltagarna att det är själva mötesplatsen som är viktig, snarare än den specifika aktiviteten – i kombination med känslan av att ”det händer något”.

I allmänhet upplever många att det saknas information om regionens kultursatsningar. En vanlig uppfattning är att ”om det görs något så känner vi inte till det”. Deltagarna har uppmanat regionen att se över hur satsningar kommuniceras och att samarbeta med unga i utformningen av kultursatsningar.

Angeredsgymnasiet – Kultur

Kulturbegreppet diskuterades och vad kultur är för unga.

”Vad som är kultur för mig kanske inte är det för dig.”

”Opera och symfoniker som ni säger. Jag tror inte det är många ungdomar som är intresserade av det. Om ni istället skulle låta ungdomar göra saker. Mer ungdomsband som får spela till exempel.”

Behovet av att kunna gå någonstans utanför skolan lyftes fram av deltagarna. Fritidsgårdar är ett exempel som ligger nära att ta till, men samtalen handlar även om mötesplatser över lag.

”De har skurit ner på fritidsgårdar. Det är många ungdomar som går dit. Det finns ju inga här i Angereds centrum. Mer runtomkring. Och då är det de som bor i närheten som går dit.”

”Ni borde satsa mer på lokaler för unga.”

”Regionen kanske ska upplysa mer om vad som

finns.”

Mimers hus – Kultur

På Mimers Hus handlade en del av diskussionen om tillgänglighet på information om kulturevenemang.

”Någon skulle informera muntligt i skolans klassrum – lappar ser man inte alltid.”

”Även om det är små saker, så satsa på jättebra information.”

En kulturfestival föreslogs. ”Utnyttja älvens närhet”, påpekade någon och ville se en motsvarighet till Trollhättans sommarfestival Fallens dagar.

”Viktigt med ungdomsorienterade event – inte Lasse Berghagen på fästningen.”

”Vi är intresserade av musik och mode, om man tar vara på det ungdomar gillar så blir det annorlunda och roligare.”

”När ni skall planera något kulturellt tycker jag att ni kan ta in några ungdomar som frivilligt vill hjälpa till.”

”Varför inte ge den yngre generationen ett ställe som har t.ex. en max-gräns på ålder, från 16 upp till 22 får komma in. Ska finnas i centrum. Alkohol för de som vill, kaffe för de som vill, vattenpipa, trubadur, goa soffor, skön miljö.”

Det handlar också om att över huvud taget vilja stanna på orten. Om det inte känns som en levande ort med kulturella aktiviteter, så vill man inte att ens egna barn ska växa upp i Kungälv.

Katedralskolan – Det goda livet

Fler unga på Katedralskolan menade att det skulle vara roligt om det hände saker lite mer regelbundet i trakten. Man sade att det inte i första hand handlar om aktiviteterna i sig. Snarare är det så att om det händer mer, så kan det dra folk och då blir det nya möten med nya människor – något som man upplevde saknades.

”Ungdomarna skapar sin egen kultur, ta in det i samhället.”

De la Gardiegymnasiet – Kultur

Diskussionen på kulturstationen handlade mycket om definitioner av kultur. Vad är kultur? Åker

man till Göteborg för att ta del av kultur eller upplevs det som långt? Film och biografier var ett återkommande tema eftersom det enligt deltagarna är bra mötesplatser. Att vara i en åldersmässigt ”mellanskikt” mellan barn och vuxen tas återigen upp som ett problem.

”Det är för lite kultur att ta del av som ungdom. Ofta på t.ex. lördagskvällarna är det helt dött.”

”När det händer något är det kul, festivaler eller utomhusbio. Då samlas folk. Men resten av året händer inte så mycket.”

Många av eleverna på De la Gardiegymnasiet bor i Lidköpings omkringliggande mindre orter. En allmän åsikt var att regionen behöver satsa på kultur för unga i glesbygden. Det hänger ihop med känslan av att det inte finns så mycket att göra.

Samtalen på stationen om kultur handlade också om hur man får tillgång på information om kulturevenemang och om hur regionen kan kommunicera med unga om kultur. ”Fixa en facebookside där det står vad som händer”, var ett förslag.

Globala gymnasiet – Kultur

På Globala gymnasiet kokades samtalen om kultur ner till ett antal konkreta förslag.

”Jag tycker att man ska låta ungdomar vara med i projekt. Framför allt när det handlar om saker man göra för ungdomar.”

”Man kanske skulle kunna ta med oss både i den fysiska planeringen och innan. Att man både tänker på kollektivtrafiken och andra saker som är viktiga för oss.”

”Man ökar förtroendet för politiker genom att låta oss vara med i planeringen.”

Diskussioner om vad som är kultur fanns även här. Även ifrågasättande och analyser av kulturbegreppet som inte kom upp på någon annan skola.

”Jag vet inte ens vad du menar med kulturverksamhet. Kan du förklara det för mig?”

”Det är nästan inte möjligt för en ung att konsumera hållbart. Men det är en del av kulturen att man måste köpa saker. Man köper en chipspåse när man ska på en filmkväll. Jag tycker att politiker inte tar tag i det. För det är bara de som har pengar som kan handla ekologiskt. Så hur kan man göra för

att ungdomar ska kunna handla ekologiskt?”

Mötesplats och aktiviteter, särskilt fokus låg på kostnader eller andra begränsningar för att ta del av kultur eller aktiviteter.

”Det behövs en mötesplats för att ställen i hela Göteborg, så att man kan träffa ungdomar ifrån andra delar av Göteborg.”

”Det enda man kanske behöver är bättre lokaler, mer utrustning. Nu går jag till en gammal kyrka, i nedervåningen. Vi har våra tider då man får göra olika saker. Men man skulle kunna piffa upp stället lite mer.”

”Jag gillar att simma, men det finns ingen bra simskola för oss som har slöja.”

”Ni ska förstå principen, man behöver plats för att uttrycka sig. Ta en fabrik och allt som de slänger i containern, frakta det till oss och låt oss uttrycka oss med hjälp av det. Ska jag köpa färger så kostar det. Det går inte att uttrycka någon form av kreativitet om man inte är jävligt kreativ.”

Donnergymnasiet – Kultur

På Donnergymnasiet diskuterade deltagarna vilken kultur som riktar sig till vem. En uppfattning som flera hade var att den kultur som får regionala eller kommunala medel riktar sig främst till äldre personer och i mindre grad till yngre personer.

”Det känns som att man ser fel. Att man anpassar kulturen för äldre personer så att vi ska vilja ha den i stället för att anamma den kultur som vi är intresserade av.”

”Vi tycker att den kultur som det satsas på inte är ungdomsanpassad. Och om den är det så vet vi inte om det.”

Att ta del av kultur genom skolan ansågs generellt vara ett bra sätt. Men då behövs öronmärkta pengar till stöd för det, ansåg flera. Men mötesplatser utanför skolan behövs också, enligt deltagarna.

”Det finns inte så många platser där man kan möta andra ungdomar utan det är bara genom skolan.”

”Satsa på kulturen för unga i glesbygden. För det finns inte så mycket att göra”.

”Det finns många lekplatser för små barn. Men det finns inget för äldre. Typ basketkorgar, eller parkour/freerunning.”

Göteborgsoperan diskuterades och hur man skulle kunna väcka intresse bland unga. ”Låt operans symfoniker samarbeta med skolor!”, var ett konkret förslag.

Vård och hälsa

På stationen diskuterades frågor om hälsa, allt från akutvård till förebyggande hälsoarbete, tandvård och ungdomsmottagningar. Samtalen på de olika skolorna skiljer sig mycket lite åt. Därför finns inga rubriker nedan som visar diskussionerna på respektive skola utan Vård och hälsa är den samlade rubriken för samtliga Demokratitorgs diskussioner om frågan.

Det finns både positiva och negativa erfarenheter av hur vården fungerar. En mycket vanlig uppfattning är att akutvården fungerar dåligt: att man får vänta länge på hjälp, att människor får ligga i korridoren på sjukhuset och att allvarliga sjukdomar inte upptäcks. En del av Demokratitorgets deltagare har egna erfarenheter av sådant, antingen personliga eller indirekta erfarenheter genom vänner och familj.

”Det är alldeles för långa köer på akuten på Sahlgrenska. Där får man vänta flera timmar.”

”Ambulansen är också dålig, min bror skar sig i handen. Ambulansen kom efter 30 minuter och han förlorade jättemycket blod.”

”Åker man till vårdcentralen så får man en läkare och nästa gång man kommer tillbaka får man en ny och måste berätta allt igen.”

En fråga som är ständigt aktuell på Demokratitorgen är ungdomsmottagningarnas tillgänglighet. De som är unga går ofta i skolan samtidigt som mottagningarna har öppet och det uppfattas som svårt att gå dit för bokad tid på skoltid, men också att få kontakt med mottagningarna på skoltid, t.ex. för att boka tid.

”Det är svårt att komma fram till ungdomsmottagningarna på deras telefontider. Man måste gå ifrån lektion för att kunna ringa, om och om igen tills man kommer fram.”

”Det borde vara öppet på kvällar och helger. Särskilt på helger. Tänk om man har oskyddat sex på fredagen och behöver ett dagen efter-piller på lördagen.”

”Borde vara mer drop in-tider. Kanske två timmar om dagen, killar och tjejer var för sig. Jag tror att

killarna kommer att tycka det är lite pinsamt att gå dit om tjejer är där.”

”Ungdomsmottagningen borde ligga i skolan eller så borde de komma ut och informera på skolorna.”

Konkreta förslag för att förbättra tillgängligheten genom att göra det möjligt att boka tid via mail eller sms.

”Ungdomsmottagningarna borde vara i framkant med teknik och tillgänglighet eftersom det bara är ungdomar som söker sig dit.”

Få deltagare säger något kritiskt om tandvården. Enda kritiken riktas mot tandläkare med utländsk bakgrund och som talar med brytning, vilket försvårar förståelsen enligt elever på en skola.

”Något som är bra är ju tandvården för ungdomar. Tandställning kan ju kosta massor och det hade ju en ungdom aldrig haft råd att betala.”

Vid ett tillfälle diskuterades Gardasil.

”Varför får de som är födda -99 Gardasil gratis? Vi som går på gymnasiet har mest nytta av det just nu.”

Kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken engagerar. Den är en del av de flesta ungas vardag. En kollektivtrafik som fungerar och uppskattas betyder frihet. En kollektivtrafik som fungerar mindre bra betyder minskad frihet och ett ökat beroende av vuxna som kan ställa upp och skjutsa.

Diskussionen på stationen har handlat om vad de unga tycker om kollektivtrafiken; hur de bemöts av förare och biljettkontrollanter; vilket ansvar varje passagerare och medborgare har för att bussar och spårvagnar hålls fräscha; om konsekvenser av kommungränser; om finansieringen av kollektivtrafiken; om biljett- och kortpriser och om dag- respektive nattrafik.

Kollektivtrafiken anses vara viktig och i många fall uppfattar eleverna det som att den fungerar bra. De har dock ändå många förslag på förbättringar.

Angeredsgymnasiet – Kollektivtrafiken

Eleverna vill ha en kollektivtrafik som är i tid och som känns fräsch och trygg. De flesta säger att det känns tryggt i dag att använda kollektivtrafiken, men att miljön kunde vara bättre.

”Varför inte fler papperskorgar?”

”Någon (säkerhetsperson) borde alltid finnas på vagnen. Definitivt på kvällarna. Många kvinnor är utsatta. En vakt skulle skapa trygghet.”

Många elever tar upp frågor om bemötande. En del uppfattar det som att de behandlas sämre som en direkt följd av att de är unga.

”De pratar i telefon och stänger dörren även när de ser att man kommer. Sedan åker de innan tid (ordinarie avgång).”

Det förs också en diskussion om biljettkontrollanter. Eleverna tycker att deras beteende är hårt och otrevligt. Enligt dem är kontrollanterna obehagliga – även när de har betalat för sig och har giltig biljett.

”Och känslan är att de liksom vill sätta dit en. De är väldigt dåliga på att ta folk!”

Vidare uppfattas det som mycket orättvist att skolkortens giltighetstid under dygnet är olika beroende på var man bor och reser.

Ett antal specifika busslinjer pekas ut som problematiska:

75 och 77 går för sällan och blir ofta fulla.

Pendeln mot Källered (KBA-pendeln) är ofta försenad och går för sällan.

Spårvagnarna i Hjällbo drabbas ofta av stopp.

Mimers hus – Kollektivtrafiken

På Mimers hus är frågan om bussar mellan Kungälv och Göteborg aktuell. Eleverna säger att det mest är på helgerna och loven som man åker in till Göteborg och då är turerna mindre täta. Särskilda problem kan det bli på natten, om bussarna inte går alls.

”Det är synd att fritidskortet inte gäller förrän klockan 16. För ibland slutar man tidigare och vill göra saker men man kan inte resa någonstans. Om man betalar så mycket för det borde man kunna använda det från klockan 14 åtminstone.”

Men enligt många elever funkar fritidskortet också bra. Det är övriga priser som upplevs som för höga, t.ex. sms-biljetten och att resa korta sträckor.

Det nya biljettsystemet ifrågasätts och någon önskar att informatörer kom ut till skolorna och förklarade hur de kan åka. Flera säger också att det är svårt att komma ihåg att checka ut.

Det viktigaste med kollektivtrafiken säger eleverna,

är priset, att turerna är täta och synkar mot byten och att bussarna är fräscha.

”Och att man kör bussar efter hur mycket folk som åker. Om man åker på morgonen så är det fullt. Att man kanske ska ta in dubbeldäckare för att alla ska få plats.”

”Jag tycker det var urkass att de tog bort Grön och satte in 301. För det finns ingen synkning mellan dem alls. Antingen missar man Grön precis eller så får man vänta ett bra tag. Jag förstår inte varför man ska ändra till den sämre versionen.”

Ett konkret förslag är att införa en direktbuss mellan Lödöse och Kungälv.

”Jag bor på andra sidan Lödöse. Det tar 1,5 h att åka till skolan med buss medan det tar 20 minuter med bil.”

Katedralskolan – Kollektivtrafiken

Många av eleverna bor i Skaras omkringliggande orter, och är beroende av bussar eller skjutsning. Det bidrar till att man vill ha körkort så fort det är möjligt.

”Jag som bor i Skara har alla mina tjejkompisar i Götene. Jag har svårt att åka och hälsa på dem på helgerna.”

”Det är svårt att träffas på helgerna. Man blir socialt handikappat.”

”Det är trångt på bussarna som man åker till skolan med. Många tvingas stå.”

Kollektivtrafiken, linje 202 och 106 är problematiska.

På Katedralskolan blev det en del samtal om trygghet. Att färdas med buss upplevs som tryggt, men att vänta på bussen kan vara desto mer otryggt. Busstationen i Skara nämns som en osäker plats sent på kvällen.

”Det borde finnas vakter, särskilt på stora helger som t.ex. Valborg.”

”Det skulle vara bra om chaufförerna ropade ut vilken hållplats som var nästa. Ibland trycker man för sent eller för tidigt. Speciellt på natten.”

Fritidskortet anses över lag vara bra och prisvärt. Men om skolan slutar innan kl. 16 kan det vara svårt att ta sig hem.

Ett exempel på när det inte fungerar så bra är

bussarna mellan Skara och Götene.

”På lördagar, om man är i Skara så kommer man inte hem direkt från Skara till Götene. Då måste man åka till Lidköping och sen till Götene.”

De la Gardiegymnasiet – Kollektivtrafiken

En del elever säger att även om de tar körkort kommer de att fortsätta åka kollektivt för att spara pengar. Andra att det skulle vara bekvämare att åka bil. Enligt eleverna är många unga som bor en bit utanför Lidköping väldigt beroende av kollektivtrafiken, och retar sig på att det inte går tillräckligt med bussar på helgerna.

”Jag har pendlat en hel del och det fungerar bra och jag vill gärna fortsätta med det i framtiden om det fungerar på ett smidigt sätt, annars väljer jag bilen.”

”Jag som kommer från Götene åker alltid i överfyllda bussar, folk står upp hela tiden. Det är hopplöst att stå längst bak i bussen, speciellt på vintern när man är varmt klädd.”

Eleverna tycker också att det känns otryggt att stå upp, i händelse av att bussen skulle krocka. Förutom att tiderna hålls och att turerna är täta framhålls just detta som något av det viktigaste: att man får en sittplats. Samt att man får information när bussar är försenade.

”Nu pratar vi om oss själva men tänk vilken trist arbetsmiljö – det är ju chauffören som blir utskälld.”

Ett konkret förslag är att införa biljettautomater på busstationerna. Ett önskemål är att se över hur påstigningen kan ske effektivare.

”Det tar det ju tid att ta fram kortet – hur kan man snabba upp betalningarna så man slipper köa?”

Globala gymnasiet – Kollektivtrafiken

Eleverna på Globala gymnasiet var generellt ganska kritiska mot hur kollektivtrafiken fungerar. Konkret skulle eleverna vilja påverka kollektivtrafikens utformning mer, men vet inte vem man kontaktar eller hur.

Några elever på Globala gymnasiet efterfrågade tydliga mål från regionens sida när det gäller trafiken i Göteborg, och framför allt att regionen visar att man jobbar för de målen.

Skolkorten uppfattas som orättvisa eftersom de gäller

på olika sätt beroende på var man bor och reser.

”Regionen kan väl ta upp det med kommunen då så något händer. Det är orättvist att man behandlas olika beroende på vart man bor.”

En av diskussionerna handlade om tillgänglighet för personer med rullstol. En annan om trängselskatter.

”Rullstolsbundna måste kunna få åka alla vagnar. På de gamla finns ej ramp. Hur ska de komma hem då?”

”Egentligen borde man börja med att lägga resurser på bra kollektivtrafik INNAN man inför trängselskatter.”

Försenade bussar, pendeltåg och spårvagnar lyfts som ett problem eftersom det orsakar försening till skolan eller andra platser.

Donnergymnasiet – Kollektivtrafiken

Skattefinansieringen av kollektivtrafiken blev ett av de större diskussionsämnena på stationen. Över lag förespråkade eleverna ökade medel till kollektivtrafiken, även om det skulle innebära höjda skatter.

”Det är naivt att föra över folk till kollektivtrafiken för en mer miljövänlig stad och tro att ni ska gå plus. Så är det. All måste betala.”

Överfulla bussar är ett problem enligt eleverna på Donnergymnasiet. Liksom priser som påverkas av zongränser.

”Jag tar en viss buss till gymnasiet och hemåt. Den passerar andra gymnasieskolor på vägen tillbaka till Frölunda. Den är vanligtvis överfull och ibland får man vänta på nästa buss i 15 min”

Att det ska kosta 50 kr att åka in till stan är sorgligt.

Även på Donnergymnasiet lyfts frågan om tillgänglighet för personer med funktionskillnad.

”Hur kommer det sig att Västtrafik har struntat i svensk lag när det gäller att anpassa kollektivtrafiken för handikappade?”

Otrygghet är en diskussion också på Donnergymnasiet.

”Jag åker aldrig buss och spårvagn på kvällar, jag blir hämtad. Alla kan inte bli det, och det kan vara obehagligt att åka kollektivt på kvällarna.”

Klimat & Miljö

Liksom frågor som rör vården är samtalen om klimat och miljö likartade på de olika Demokratitorgen. En del av diskussionerna har förstås handlat om kollektivtrafiken, och dessa har flyttats till rubriken ”Kollektivtrafiken”.

Det har handlat om livsstil och konsumtion, energifrågan, vad man behöver för stöd för att leva mer miljövänligt, om kollektivtrafiken och om vad politiken respektive var och en av oss kan göra för miljön.

”En människa i Sverige konsumerar för 10 personer i mitt hemland.”

”Vi har vant oss vid en bekvämlighet som inte är hållbar.”

”Det är ett problem att ingen VILL rädda miljön. Att ingen vill betala.”

”Mycket snack och liten verkstad. Alla känner till klimathotet men det händer ingenting. Politikerna måste sätta press på företagen”

På flera Demokratitorg var det många elever som tyckte att de hade för lite kunskap om hur man lever miljövänligt. Få tycker att det är något som diskuteras i skolan i någon större utsträckning. De som haft någon lärare som varit engagerad i miljöfrågor säger att det skapat fler miljödiskussioner än de annars skulle ha haft. Eftersom många upplever att kunskap om miljöpåverkan är något som de saknar, så vill de gärna se mer information – både i skolan och utanför.

”Vi behöver se olika exempel och få information som en del av skolundervisningen. Vi får höra hur dåliga vi är, men hur kan vi göra istället?”

”Man borde upplysa mer om sopsortering det är ju egentligen inte jobbigt.”

Ett annat problem som lyfts är att tillgängligheten till miljöstationerna ibland anses vara mindre god. Flera säger att om det ansträngande att vara miljövänlig, t.ex. om man måste gå en sträcka, så minskar benägenheten att vara det.

”Borde vara lättare att återvinna material. Idag är det för komplicerat och stationerna ligger för långt bort. Att behöva ta bilen för att lämna sin Iphone är inget bra alternativ.”

Förslag för en förbättrad miljö från eleverna på Demokratitorgen:

Informera i skolorna om hur man lever mer miljövänligt.

Premiera hushåll som sopsorterar bra.

Sätt press på företagen.

Förbättra närheten till miljöstationerna.

Stadsmiljön behöver ha fler parker och ”andningshål” med blommor.

All kollektivtrafik bör vara billigare än bilen.

Satsa på att koppla ihop regionen med Europa via tåg.

Satsa på teknologiska lösningar på miljöproblem.

Det borde finnas lappar som säger mer om hur tillverkning av en vara gått till.